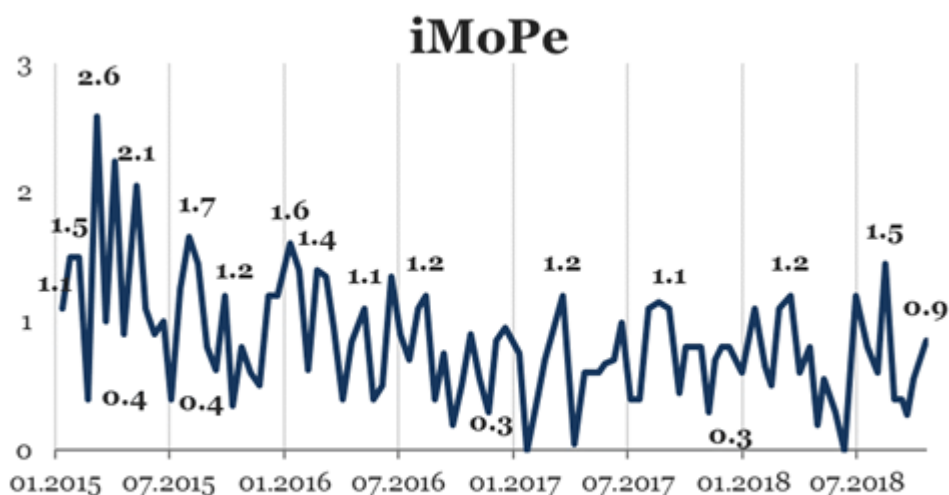

iMoRe №95. Єдине вікно на митниці та прозора енергетика

Індекс моніторингу реформ (iMoRe) склав +0,9 бала за період з 1 по 14 жовтня 2018 року з можливих значень від -5,0 до +5,0. В попередньому раунді індекс дорівнював +0,6 бала.

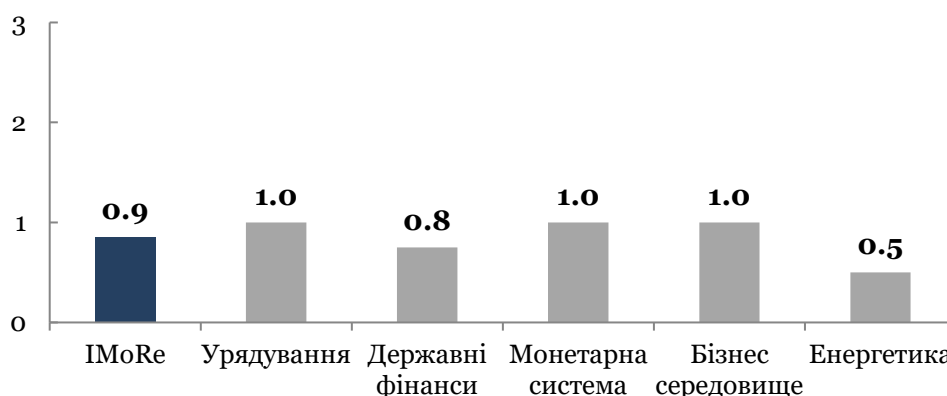
Головні події цього раунду - закони про "єдине вікно" на митниці та про забезпечення прозорості у видобувних галузях, а також порядок визначення технічної можливості встановлення вузлів обліку теплової енергії.

Графік 1. Динаміка Індексу моніторингу реформ

iMoRe може приймати значення від -5 до +5, значення вище за +2 розглядається як прийнятний темп реформ

Графік 2. Значення iMoRe та його компонентів у поточному раунді оцінювання

Головні події раунду

Закон про "єдине вікно" на митниці, +2,0 бала

Уряд почав запроваджувати "єдине вікно" на митниці у 2016 році. Ухвалена Урядом постанова №364 від 25.05.2016 передбачала запровадження електронної інформаційної системи митниці, що об'єднала всі види контролю при імпорті та експорті товарів (митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших). Очікувалося, що такі зміни мали б спростити митні процедури та значно скоротити час на їх проведення.

Однак переваги "єдиного вікна" залишилися обмеженими. Процедура була повільною, оскільки положення Постанови не завжди узгоджувалися з чинним законодавством. Тому компаніям іноді було швидше самостійно пройти всі кабінети, ніж скористатися можливостями "єдиного вікна". Зокрема, компанії часто повинні були подавати не лише скановані копії документів (як було передбачено Постановою КМУ), але й у паперовій формі. Фактично, головна мета створення механізму «єдиного вікна» так і не була досягнута. Суттєвого спрощення процедур та скорочення часових витрат бізнесу на митне оформлення товарів не відбулося. Для зміни правил та процедур потрібно було змінити законодавство.

Закон 2530-VIII від 06.09.2018 вносить зміни до Митного кодексу України та кількох законів для подальшого спрощення регулювання експортно-імпортних операцій та узгодження норм різних законодавчих актів. Впровадження цих норм забезпечує виконання низки міжнародно-правових зобов'язань України в рамках СОТ.

За наступні 3 місяці Кабміну потрібно привести свої нормативні акти у відповідність до цього закону, а протягом 6 місяців - доопрацювати необхідне програмне забезпечення для єдиної інформаційної системи органів доходів і зборів, системи управління ризиками, системи митного оформлення та створити єдиний державний інформаційний веб-портал "Єдине вікно для міжнародної торгівлі".

Коментар експерта

"Система «Єдиного вікна» працює з 2016 року. Вона дозволяє імпортерам та експортерам взаємодіяти з різними контролюючими органами через електронну систему обміну інформацією.

Закон № 2530 суттєво вдосконалює «Єдине вікно» і оптимізує контрольні процедури при переміщенні товарів через кордон. Зокрема, кількість видів державного контролю при ввезенні товарів зменшується до трьох. Скасовуються заходи контролю при вивезенні товарів. Всі види дозвільних документів, необхідних для митного оформлення, будуть отримуватися виключно в електронному вигляді через веб-портал "Єдине вікно для міжнародної торгівлі".

Разом з цим, для повноцінної реалізації положень нового Закону потрібно спростити процедури контролю на підзаконному рівні: зробити їх передбачуваними і ризикоорієнтованими.

Нова система повинна прискорити митне оформлення і знизити корупцію."

Володимир Котенко, Ernst & Young LLC

Графік 3. Події, що визначали значення індексу, оцінка події є сумою її оцінок за напрямками, тому вона може перевищувати +5, або бути меншою за -5

Закон про забезпечення прозорості у видобувних галузях, +2,0 бала

[Ініціатива Прозорості Видобувних Галузей \(ІПВГ\)](#) – це міжнародний стандарт, який передбачає розкриття інформації про стан справ у видобувному секторі держави. Наразі 51 країна світу впроваджує цей Стандарт.

У вересні 2009 Кабінет Міністрів ухвалив постанову № 1098 про приєднання України до цієї ініціативи. У червні 2015 року Парламент прийняв закон [про забезпечення прозорості у видобувних галузях](#). Він зобов'язав нафтогазові компанії та державні органи звітувати про сплачені чи отримані загальнодержавні та місцеві податки і збори, інші платежі, а також надавати дані про діяльність, пов'язану з видобуванням корисних копалин. Вже декілька років у межах цієї ініціативи публікується [звіт про прозорість у видобувних галузях](#).

Публікація звітів показала, що інформації, яку зараз публікують компанії, недостатньо, щоб оцінити стан та перспективи розвитку галузі. Стала зрозуміла потреба в оприлюдненні більш детальної інформації про платежі, які здійснює компанія, обсяги видобутку нафти, газу та інших корисних копалин.

Закон [2545-VIII](#) від 18.09.2018 спрямований на вирішення цієї проблеми.

Коментар експерта

“Закон дозволяє краще побачити та оцінити стан справ у видобувних галузях України, зокрема в сферах нафти і газу, вугілля та руди.

Закон допоможе місцевим громадам краще зрозуміти, яка компанія видобуває [корисні копалини - ред.] на їхній території, що і в яких обсягах видобувається, і скільки можуть скласти надходження від видобувної діяльності до місцевого бюджету. У свою чергу, це допоможе краще планувати місцеві бюджети і - ми сподіваємось - покращить рівень діалогу між громадами та компаніями на місцях.

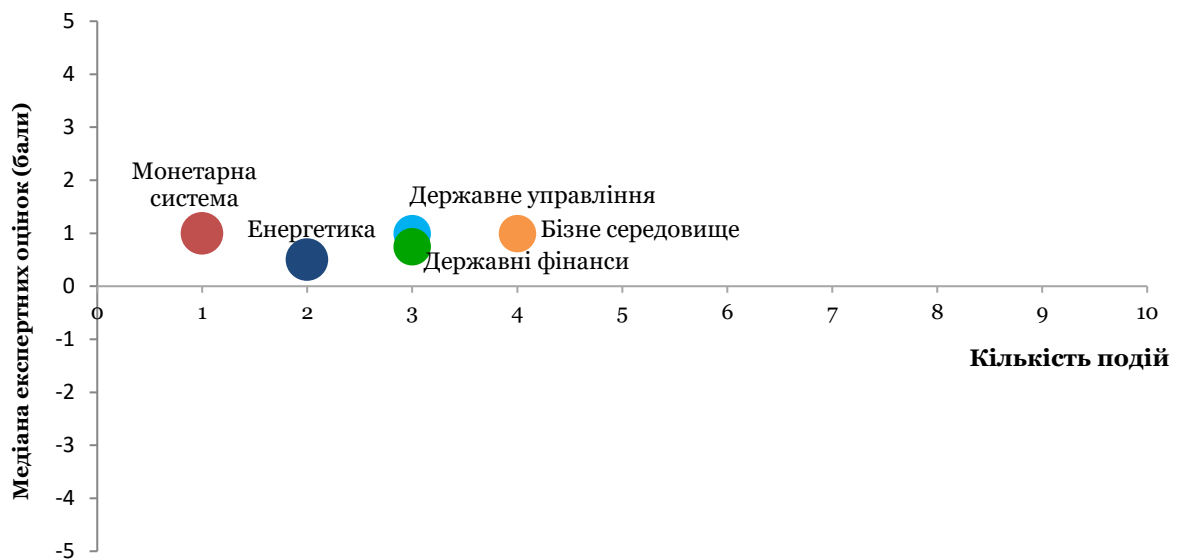
Закон також вимагає від компаній показувати суми сплачених рентних платежів по кожній ліцензії - це дозволить зрозуміти, скільки в Україні є "сплячих" ліцензій (які просто тримають для майбутнього перепродажу).

Ми також очікуємо, що Закон допоможе підвищити рівень довіри до видобувного сектору України з боку міжнародних компаній, які планують інвестувати у видобуток газу в Україні.

Великою мірою, основа для виконання Закону вже закладена - це процес підготовки та публікації звітів Ініціативи прозорості видобувних галузей (EITI, www.eiti.org.ua), які готуються в Україні з 2015 року. Однак якщо раніше деякі компанії могли не надавати інформації, потрібної для звіту, з прийняттям Закону цей процес стає обов'язковим.”

Олена Павленко, Dixi Group

Графік 4. Значення окремих компонентів Індексу та кількість подій

Порядок визначення технічної можливості встановлення вузлів обліку теплової енергії, +1,8 бала

Закон [2119-VIII](#) від 22.06.2017 [визначає основні засади](#) для запровадження обліку теплової енергії. Він встановив, що для багатоквартирних будинків оснащення індивідуальними

приладами обліку або приладами-розподільниками показників споживання теплової енергії має бути обов'язковим. Детальну процедуру та підходи до цього мав розробити Кабмін.

Проте, далеко не в усіх житлових будинках є технічні можливості для встановлення індивідуальних лічильників на тепло, а лише в тих, де існує горизонтальна розводка систем опалення. Постанова уряду [від 10 жовтня 2018 р. № 829](#) покликана виправити таку ситуацію і визначає порядок оцінювання технічної можливості та економічної доцільності їх встановлення для індивідуальних споживачів у квартирах із вертикальною розводкою систем опалення.

Тепер домогосподарства, які живуть у квартирах, де буде визначено, що встановлення приладів обліку є технічно можливим та економічно доцільним, отримають змогу встановити прилади-розподільвачі на опалювальні прилади. Це дозволить їм налагодити індивідуальний облік отриманого тепла і сплачувати саме за спожите тепло, а не за середнє споживання по багатоповерховому будинку.

Коментар експерта

“Постанова стосується будинків з однотрубною системою опалення. Такою є більшість (60-70%) міського житлового фонду в Україні, що становить орієнтовно 430 млн м2. Радіаторний облік має перспективу дати економію споживання тепла орієнтовно для половини з них.

Чому так? При вертикальній подачі тепла нижні поверхи отримують замало теплової енергії. Саме для них і є найбільш актуальним встановлення «радіаторного» обліку, бо фактична температура в приміщеннях почасти буває нижче норми. Аби це зафіксувати офіційно, треба щоразу викликати інженерів теплоенерго, а то вже є непотрібні витрати часу. У той самий час жителі верхніх поверхів повинні відкрити вентилі на повну, аби інші жителі багатоповерхівок отримували достатньо тепла. За таких умов про жодну економію ресурсів говорити не варто.

Запровадження постанови дозволить визначити, для яких квартир встановлення «радіаторних лічильників» матиме сенс, проте очікувати 100% покриття житлового фонду засобами комерційного обліку тепла не варто.”

Оксана Затворницька, Центр економічної стратегії

Таблиця 1. Оцінки всіх подій та прогресу реформ за напрямками

Державне управління	+1.0
Закон про збереження українських лісів	+0.6
Закон, що врегулював процедуру відчуження житла працівникам держпідприємств	+0.1
закон про забезпечення прозорості у видобувних галузях	+1.0
Державні фінанси	+0.8
Закон, що забезпечує умови навчання дітей з особливими освітніми потребами	+1.5
Удосконалено правовий механізм соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах	+0.8
Врегульовано питання обчислення трудового стажу фізичних осіб-підприємців	+1.0
Монетарна система	+1.0

Розширено можливості використання дистанційної ідентифікації фізичних осіб через Систему BankID НБУ	+1.0
Бізнес середовище	+1.0
Антипіратський закон про видачу контрольних марок	+1.0
Закон про "єдине вікно" на митниці	+2.0
Критерії ризику від провадження господарської діяльності у сфері землеустрою	+0.2
закон про забезпечення прозорості у видобувних галузях	+1.0
Енергетика	+0.5
Закон про інвестпривабливість будівництва об'єктів відновлюваної енергетики	+1.0
Порядок визначення технічної можливості встановлення вузлів обліку теплової енергії	+1.8

(Див. графіки та таблиці на сайті http://imorevox.in.ua/?page_id=577, http://imorevox.in.ua/list_rounds.php)

Довідкова інформація: Індекс Моніторингу Реформ (iMoPe) VoxUkraine призначений надавати комплексну оцінку зусиллям влади України зі впровадження економічних реформ. Індекс базується на експертних оцінках змін у регуляторному середовищі за п'ятьма напрямками:

1. Державне управління
2. Державні фінанси
3. Монетарна система
4. Бізнес середовище
5. Енергетика

Детальніше про Індекс та методологію розрахунку можна дізнатись на сайті imorevox.org. [VoxUkraine](http://imorevox.org)- це ініціатива, створена групою міжнародних та вітчизняних економістів, присвячена реформам та економічному розвитку України. Цілями VoxUkraine є поширення науково обґрунтованого аналізу та коментарів щодо економічних та суспільно-політичних подій в Україні, підвищення рівня дискусії та формулювання системного підходу до реформ, а також інтеграція України в світову мережу економістів та діячів, відповідальних за економічну політику.